

Психологічно ускладнюється навчальна діяльність студентів, підвищується її теоретичний рівень, зростає діалогічна спрямованість процесів мислення. Головна відмінність щодо застосування діалогічності в пізнавальній діяльності полягає в систематичному усвідомленні студентами невизначеності і незнання й завдяки цьому глибшому пізнанню сутності процесів і явищ в дійсності.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Проведене дослідження не претендує на вичерпне вирішення всіх аспектів проблеми, що розглядається. Виконана робота дозволяє побачити перспективи подальшої розробки питань щодо можливостей діалогічного навчання для розвитку творчої особистості; щодо визначення оптимальних шляхів наступності у роботі вищої школи; щодо створення системи самовдосконалення в закріплені еталонного (найвищого) рівня пізнавальної активності студентів. З розробкою цих питань ми пов'язуємо подальшу дослідницьку діяльність.

Список використаних джерел

1. Выготский Л.С. Мышление и речь / Лев Семенович Выготский. – М.: Лабиринт, 1999. – 352с.
2. Курганов С.Ю. Ребенок и взрослый в учебном диалоге: [Кн. для учителя] / Сергей Юрьевич Курганов. – М.: Просвещение, 1989. – 127с.
3. Щукина Г.И. Педагогические проблемы формирования познавательных интересов учащихся / Галина Ивановна Щукина. – М.: Просвещение, 1988. – 156с.
4. Шевряков М.В. Практикум з біологічної хімії: [навч. –метод. посіб. для студентів біологічних спеціальностей і факультетів фізичного виховання і спорту вищих навчальних закладів] / М.В.Шевряков, Б.В.Яковенко, О.Ф.Явоненко. – Суми: ВТД « Університетська книга», 2003. – 204с.

*В.І.Марчик, к.б.н., доцент,
Л.Л.Мінжоріна, викладач
Криворізький ДПУ*

ФОРМУВАННЯ НАВИЧКИ ДО САМОСТІЙНИХ ЗАНЯТЬ ФІЗИЧНИМИ ВПРАВАМИ У СТУДЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

В дослідженні виявлено, що переважна частина студентів, які позиціонують себе як здорова людина, мають навичку до самостійних занять фізичними вправами. В більшості такі студенти вирости в сім'ях, в яких батьки не займалися фізичними вправами.

Ключові слова: навичка, самостійні заняття, фізичні вправи.

В исследовании выявлено, что преимущественная часть студентов, которые позиционируют себя как здоровый человек, имеют навык к самостоятельным занятиям физическими упражнениями. В большинстве такие студенты выросли в семьях, где родители не занимались физическими упражнениями.

Ключевые слова: навык, самостоятельные занятия, физические упражнения.

The research reveals the fact that the majority of students positioning themselves as healthy people have skills of independent training in physical exercises. Most of such students have grown up in the families where parents didn't take part in physical activities.

Key words: skill, independent training, physical exercises.

В сфері фізичного виховання, як і в інших видах діяльності, задіяні три складових людини як системи. Біологічне і особистісне, що визначає його біологічну активність, і соціальне, в тому смислі, що людина діє в суспільстві і суспільство до визначеного ступеня визначає його мотиви, ідеали, цілі, способи їх досягнення і види діяльності.

Людину в сфері фізичного виховання розглядають як біологічну особистісно-соціальну систему. Відомо, що поведінка людини визначається взаємовідношенням внутрішніх і зовнішніх факторів. Всі зовнішні впливи на людину переломлюються і трансформуються через „сукупність внутрішніх умов” і створюють те, що визначає особисте і індивідуальне та обумовлює індивідуальне сприйняття світу, індивідуальні реакції на зовнішні впливи, вибір індивідуальних форм поведінки, способів задоволення своїх потреб і досягнення цілей [1].

Курс фізичного виховання в вузі вирішує завдання, серед яких є наступні: знання і дотримання основ здорового способу життя; знання основ методики оздоровлення і вміння застосовувати їх на практиці тощо.

Формування культури здоров'я майбутніх педагогів рекомендується починати формувати у процесі навчання студентів педагогічних університетів з першого курсу. Майбутні спеціалісти повинні розуміти, що основними компонентами культури здоров'я є знання про збереження та вдосконалення особистого здоров'я [2]. Втім, здорова людина – це не обов'язково та людина, в якій всі органи і системи не мають відхилень від „норми”, а, скоріше, та людина, яка має можливість без обмежень виконувати свої біологічні і соціальні функції. Чим ефективніше виконання біологічних і соціальних функцій, тим рівень здоров'я вищий [3].

Фізична культура – перший, самий природний „місток”, що з'єднує в єдине ціле соціальне і біологічне в людині [4]. Засвоєння, охорона і примноження природного в людині відбивається в свідомій руховій активності і стає базою для формування і збереження людиною свого фізичного потенціалу. Фізичні вправи – це основний і специфічний спосіб фізичного виховання, особливий вид рухової діяльності, за допомогою якого здійснюється цілеспрямований вплив на того, хто займається. Фізичні вправи використовують з метою укріплення здоров'я, а також з метою оздоровлення (лікувальна фізична культура) [5].

Система самостійних занять, що відокремлена від навчальних занять за планом, сприяє розвитку особистості, формуванню елементів самовиховання: самоаналізу, самооцінці, самопереконанню, самоконтролю. Сутність

самостійних занять полягає в формуванні бажання фізично самовиховуватися, робити необхідні вправи для фізичного самовдосконалення, вміти самостійно себе контролювати і корегувати свої фізичні навантаження [6].

Вплив різних факторів педагогіки на формування навички до самостійних занять фізичними вправами є актуальним питанням, тому що в даному випадку формується і відповідальність за власне здоров'я. Фізична культура як діяльність (спеціально організована рухова активність, що не пов'язана прямо з добуванням матеріальних благ), визначена як об'єкт дослідження; формування навички до самостійних занять під впливом різних факторів – предмет дослідження.

В дослідженні, що відбулось в лютому 2010 року, були задіяні студентки I курсу фізико-математичного і природничого факультетів Криворізького державного педагогічного університету (всього 80 осіб). Метод дослідження – анкетування. Студентам була запропонована анкета з правом вибору твердження: „Так”, „Ні”. В анкету були включені наступні твердження:

- мій батько займається/займався фізичними вправами;
- моя мама займається/займалася фізичними вправами;
- вчитель (вчителька) з фізичної культури в школі мені подобався;
- протягом навчання в школі я займався в спортивних секціях;
- я знаю, що заняття фізичними вправами сприяє фізичному розвитку та укріплює здоров'я;
- я почуваю себе здоровою людиною;
- я маю навичку займатися фізичними вправами самостійно;
- я позитивно ставлюсь до занять з фізичного виховання в університеті;
- я відвідую заняття з фізичного виховання (тренування) із-за заліку;
- у власній сім'ї я буду створювати позитив до фізичних вправ.

За результатами дослідження було сформовано дві вибірки. Першу групу (спортивна сім'я) склали анкети студенток, в яких батьки займаються/займалися фізичними вправами (26 анкет). В другу групу (неспортивна сім'я) увійшли анкети, відповіді яких показували, що батьки не займаються/не займалися фізичними вправами (25 анкет). Не були зараховані 29 анкет, в яких було позначено, що лише один з батьків займається/займався фізичними вправами.

З метою виявлення ролі батьків, окремо один від одного, у формуванні навички до самостійних занять було сформовано дві вибірки. Перша – „Мій батько займається/займався фізичними вправами” (42 анкети), друга „не займається” (34 анкети). З метою виявлення ролі мами у формуванні навички до самостійних занять фізичними вправами було сформовано наступні дві вибірки. Перша – „Моя мама займається/займалася фізичними вправами” (33 анкети), друга „не займається” (46 анкет).

З метою виявлення впливу різних факторів на формування самооцінки про своє гарне самопочуття у твердженні „Я почуваю себе здоровою людиною” сформовано дві вибірки. Перша відповідь „Так” – 60 анкет, друга „Ні” – 20 анкет.

Сформовано наступні дві вибірки „Я маю навичку займатися фізичними вправами”. Перша група „Маю навички” – 44 анкети, друга група „Не маю навички” – 36 анкети. Аналізу підлягали в вибірках тільки позитивні відповіді.

Аналіз результатів дослідження в групах спортивна-неспортивна сім'я показав, що найбільші відмінності є в чотирьох з семи тверджень (рис.1). А саме: в першій групі 85% респондентів виявляють бажання створювати у своїх власних майбутніх сім'ях позитивне відношення до занять фізичними вправами, відповідно у другій – 68% респондентів. Виявлено, що в першій групі 70% респондентів відвідували спортивні секції, а в другій – тільки 48% респондентів.

Рис. 1. Вплив спортивної сім'ї на формування цінностей фізичної культури

Нелогічними виявилися результати вибору „Маю навичку займатися фізичними вправами самостійно”. В першій групі таких відмічено менше половини – 47%, а в неспортивних сім'ях більше – 52%. Несподіваним став результат порівняння твердження „Я почуваю себе здоровою людиною”: серед спортивних сімей – 66% респондентів, серед неспортивних – 84%. Простежується тенденція, що „спортивні” батьки не формували навичку до самостійних занять фізичними вправами, а видавали дітей (можливо без їхнього бажання) в секції, в яких відповідальність за фізичний розвиток передавалася професіоналам.

Аналіз порівняння результату впливу батьків окремо один від одного виявив найбільші відмінності в двох з семи тверджень. З'ясовано, що 65% дітей спортивних батьків відвідували спортивні секції, а у неспортивних батьків – 41% дітей. У спортивних мам результат протилежний: відвідували секції 52% дітей, а у неспортивних – 63% дітей. Простежується більший вплив на дитину батька, що займається/займався фізичними вправами і мами, що не займалася фізичними вправами на вибір дітьми спортивної секції.

На формування самооцінки про добрий стан власного здоров'я і самопочуття більше впливають неспортивні батьки (табл.1). Так, на твердження „Я почуваю себе здоровою людиною” позитивно відповіли 72% респондентів, які мали спортивного батька і 80% респондентів, які мали неспортивного батька. Порівняння в групі спортивна-неспортивна мама виявив відмінностей ще більше: 67% проти 83%.

Зроблено порівняння відповідей за 9 твердженнями у двох вибірках „Я почуваю себе здоровою людиною”. Виявлено найбільші відмінності тільки за одним твердженням: „Я маю навичку займатися фізичними вправами самостійно”. Мають навичку займатися фізичними вправами самостійно респонденти, що почувають себе здоровою людиною (62%) і респонденти, що не почувають себе здоровою людиною (35%).

Таблиця 1

Вплив батьків на формування самооцінки фізичного стану

Я почуваю себе здоровою людиною			
Спортивний батько	Неспортивний батько	Спортивна мама	Неспортивна мама
72%	80%	67%	83%

Зроблено порівняння відповідей у двох вибірках „Маю/не маю навичку займатися фізичними вправами самостійно”. Найбільші відмінності знайдено в шести з дев'яти тверджень.

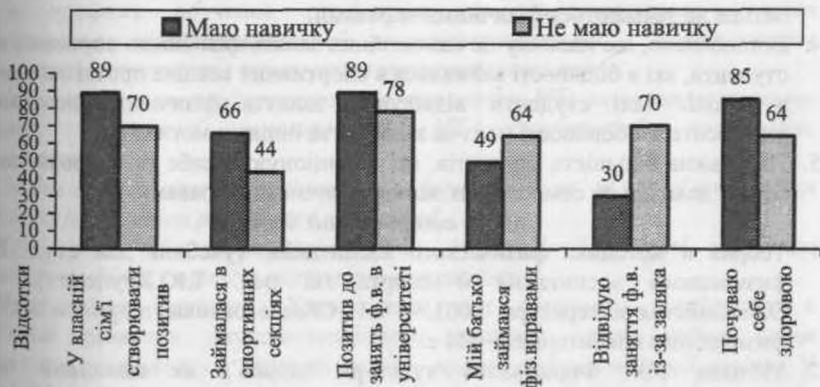

Рис. 2. Вплив навички самостійно займатися фізичними вправами на формування цінностей фізичної культури

Як показують дані на рис.2 „У власній сім'ї створювати позитив” згодні 89% з тих, хто має навичку до самостійних занять і 70%, хто не має навичку до самостійних занять. В першій групі „Маю навичку” 66% респондентів займалися в спортивних секціях, в другій групі – лише 44%. В першій групі

позитивно до занять з фізичного виховання в університеті ставиться 89%, в другій менше – 78%. В даній вибірці також простежується тенденція впливу батька на формування навички до самостійних занять.

Респонденти, що мають навичку до самостійних занять відмітили „спортивного” батька у 49%, а респонденти, що не мають навички до самостійних занять – у 64%. Відвідують заняття із-за заліку 30% респондентів, що мають навичку до самостійних занять і 70% респондентів, що не мають такої навички. В першій групі 85% респондентів почувають себе здоровими, а в другій групі, що не мають навички до самостійних занять – лише 64%.

Виявлено, що на твердження „Я знаю, що заняття фізичними вправами сприяє фізичному розвитку та укріплює здоров'я” відповіли позитивно 100% респондентів. У всіх вибірках, що формувалися за різними ознаками, на твердження про те, що вчитель фізичної культури в школі подобався / не подобався позитивно відповіли 60-70% респондентів.

Висновки

1. Виявлено, що на відвідування дітьми спортивних секцій протягом навчання в школі впливали більше батьки, що займалися фізичними вправами, а на формування навички займатися фізичними вправами самостійно – більше батьки, що не займалися фізичними вправами.
2. Виявлено, що на відвідування дітьми спортивних секцій протягом навчання в школі в більшій мірі впливав батько, що займався фізичними вправами і мама, що не займалася фізичними вправами.
3. Визначено, що відчуття власного здоров'я легше формується в сім'ях, де батьки не займаються фізичними вправами.
4. Встановлено, що навичку до самостійних занять фізичними вправами мають студенти, які в більшості займалися в спортивних секціях протягом навчання в школі. Такі студенти відвідують заняття фізичного виховання в університеті в більшості не із-за заліку, а за іншими мотивами.
5. Переважна більшість студентів, які позиціонують себе як здорова людина, мають навичку до самостійних занять фізичними вправами.

Список використаних джерел

1. Теория и методика физического воспитания: [учебник для студ. ВУЗов физического воспитания и спорта /за ред. Т.Ю.Круцевич]. – К.: Олимпийская литература, 2003. – Т.1: Общие основы теории и методики физического воспитания. – 424 с.
2. Меліков О.Я. Формування культури здоров'я як важливий чинник педагогічної освіти /О.Я.Меліков //Матеріали наук-практ. конф. [Актуальні питання здорового способу життя дітей, підлітків та молоді], (Кривий Ріг, 10 квітня, 2009 р.) //М-во освіти і науки України. Педагогічний університет, Кривий Ріг, 2009. – С. 3-8.
3. Апанасенко Г.Л. Избранные статьи о здоровье. Киев, 2005. – 48 с.
4. Колычев В.А. Физическая культура и социальное здоровье населения / В.А.Колычев. – М.: Советский спорт, 1998. – 112 с.

5. Смирнов А.В. Физическое упражнение – основное средство укрепления здоровья /А.В. Смирнов, И.В. Послушной // Матеріали регіонал. наук-практ. конф. [Фізичне виховання, спорт і культура у сучасному суспільстві], (Кривий Ріг, 24 червня, 2009 р.) /М-во освіти і науки України. Технічний університет, Кривий Ріг, 2009. – С. 79-82.
6. Андриянов Т.В. Роль самостоятельных занятий физическими упражнениями у формировании здорового способа жизни студентов /Т.В.Андриянов //Педагогіка вищої і середньої школи: [Збірник наукових праць] /[Гол. ред. проф. Буряк В.К.] – Кривий Ріг: КДПУ, 2008. – Вип.21. – С. 284-288.

*Побережна Н.О., старший викладач
кафедри української та іноземної мов
Дніпропетровського регіонального
інституту державного управління*

СТРАТЕГІЯ МЕТОДИКИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕС НАВЧАННЯ

Стаття присвячена проблемі впровадження інформаційних технологій (ІТ) у навчання студентів як дидактичної умови формування професійної компетентності щодо вивчення іноземної мови..

Ключові слова: інформаційна технологія (ІТ), самостійність студента, стратегія використання ІТ, когнітивний компонент, компетентність.

Статья посвящена проблеме внедрения информационных технологий (ИТ) в процессе обучения студентов как дидактического условия формирования профессиональной компетентности использования методической литературы по изучению иностранного языка.

Ключевые слова: информационные технологии ИТ, самостоятельность студента, стратегия использования ИТ, когнитивный компонент, компетентность.

In this article ways of readiness of the future teachers to use of competition technologies in education process are considered.

Key word: information technologists, independently, model utilization information machines, cognitive component, competition.

Постановка питання. Характерним для сучасного суспільства є динамічний розвиток науково-технічного прогресу, який набув ознак перманентного характеру і отримав назву – *процес інформатизації освіти*. У руслі зазначеного та за результатами аналізу навчальної діяльності студентів стає актуальним і перспективним дослідження стратегії використання інформаційних технологій (ІТ) для удосконалення професійної компетентності студентів. Такий підхід відповідає вимогам, які *В.М.Мадзігон* визначає у реформуванні освіти в Україні. Він пише: «Реформування всіх сторін життя суспільства, його демократизація, а також породжений науково-технічною революцією інформаційний вибух вимагають творчого осмислення цих